

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty život lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřují se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobií a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebezpoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory

Dějepis	- realizován v předmětu Dějepis
Výchova k občanství	- realizována v předmětu Výchova k občanství
Předmět, který doplňuje základní obor:	Základy ekonomiky a účetnictví (v 9.ročníku)

Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

5.5.1 Dějepis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k rozvíjení vlastního historického vědomí, vnímání obrazu hlavních vývojových linií, získávání orientace v historickém čase, pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, chápání kulturní rozmanitosti světa a tváření pozitivního hodnotového systému.

Cílové zaměření předmětu

- podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- poznávat společenské jevy, děje, osobnosti, které vytvářely obraz světa
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, objektivní posouzení společenských jevů současnosti a minulosti
- získávání orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních i ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života
- poznávání a posuzování každodenních situací v širších souvislostech mezinárodních a globálních, formování úcty k vlastnímu národu a rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i společností
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a k přiměřenému obhajování práv
- zařazovat události do chronologické následnosti a vysvětlovat jejich vzájemné vztahy
- chápání souvislostí celospolečenského dění se životem lidí ve vlastním regionu
- příležitost souvisle vyprávět o poznacích, zaujímat k nim vlastní stanovisko

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace o probíraných oblastech
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,

- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- učí se chápat probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- při řešení problémů objevuje paralely s historií
- vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- souvisle a výstižně formuluje své názory na historické události
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině
- spolupracuje ve skupině při vyhledávání odpovědí, řešení daného úkolu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

- využívá svých znalostí v běžné praxi

Průřezová témata

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- objevujeme Evropu a svět (7.,9. ročník)
- jsme Evropané (6.,7.,8.,9. ročník)
- Evropa a svět nás zajímá (6.,7.,8., 9.ročník)

Výchova demokratického občana (VDO)

- formy participace občanů v politickém životě (9. ročník)
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (6.,8., 9. ročník)

Mediální výchova (MDV)

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6.,7. ročník)
- fungování a vliv médií ve společnosti (9. ročník)

Environmentální výchova (EVO)

- ekosystémy (6. ročník)

Multikulturní výchova (MLK)

- kulturní diference (9. ročník)

- etnický původ (9. ročník)
- princip sociálního smíru a solidarity (8.,9. ročník)

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Bible, Staré řecké báje a pověsti, pověsti (6.,7. ročník)
- příběhy dávných dob (8. ročník)
- starší česká literatura (8. ročník)
- Karel IV. (8. ročník)
- představitelé renesance (8. ročník)
- odraz války v literatuře (9. ročník)
- kultura v ČSSR 70. – 80. léta (9. ročník)

Anglický jazyk

- hlavní město ČR (8. ročník)
- slavní lidé v mé zemi (Karel IV.) (8. ročník)

Přírodopis

- vývoj člověka (9. ročník)

Tělesná výchova

- Olympijské hnutí (6. – 9. ročník)

Zeměpis

- Evropa (7. ročník)
- Asie (7. ročník)
- EU (7. ročník)
- Amerika (objevení Ameriky) (7. třída)

Výchova k občanství

- EU, NATO (9. ročník)

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Předmět Výchova k občanství se vyučuje v 6. až 9. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně. Tento předmět se zaměřuje na postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáka, na sebepoznávání a poznávání osobnosti, seznamuje žáky se vztahy v rodině, učí respektovat mravní principy a hodnoty, pravidla společenského soužití a chování, respektovat názory druhých, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, motivuje je k aktivnímu životu ve společnosti. Předmět se zabývá státními a právními otázkami v naší zemi, objasňuje žákům politické dění, funkce státních orgánů a institucí. Vysvětluje výhody demokratického způsobu řízení státu a smysl voleb, zaměřuje se na kvalitu lidského života a mezilidské vztahy, učí žáky vážit si kladných lidských vlastností. Předmět vychovává žáky v duchu tolerance, úcty k národům a k odlišným rasám a porozumění základním lidským právům a jejich uplatňování v životě.

Cílové zaměření předmětu

- seznamovat žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích
- realisticky sebehodnotit a poznávat osobnosti druhých lidí, chápat vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací
- seznamovat hospodářským životem, s činnostmi důležitých politických institucí a orgánů
- získávat přehled o možných způsobech zapojení jednotlivců do občanského života
- respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití
- přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání a jejich důsledky
- rozvíjet občanské a právní vědomí žáků
- motivovat žáky k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti
- uvědomit si sounáležitost s vlastním regionem a národem

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- jsou vedeni k samostatnému zpracovávání zajímavých úkolů
- jsou schopni zpracovat učivo formou referátu a seznámit s nimi ostatní
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- uplatňují vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích
- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Kompetence sociální a personální

- umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají,
- upevňují dobré mezilidské vztahy
- umí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učí se tolerovat jiný názor

Kompetence občanské

- respektují názory ostatních
- chápou význam vzájemné solidarity mezi lidmi
- kriticky hodnotí své chování i chování jiných vzhledem k životnímu prostředí
- uvědomuje si přínos spolupráce při řešení cílů v rodině, doma, ve škole
- odmítá rasistické a extremistické názory a respektuje různorodost lidské populace
- formují volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

- rozvoj schopnosti poznávání (8.ročník)
- sebepoznání a sebepojetí (7.,8.ročník)
- seberegulace a sebeorganizace (7.,8.ročník)
- psychohygienu (7.,8.,ročník)
- poznávání lidí (8. ročník)
- mezilidské vztahy (6.,8. ročník)
- komunikace (6.ročník)
- hodnoty, postoje, praktická etika (6.,7. ročník)
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti (7.ročník)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- jsme Evropané (9. ročník)
- Evropa a svět nás zajímá (6.ročník)

Výchova demokratického občana (VDO)

- občan, občanská společnost a škola (6. ročník)
- občan, občanská společnost a stát (7.,8.,9. ročník)
- formy participace občanů v politickém životě (6.,9. ročník)
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (7.,8., 9. ročník)

Mediální výchova (MDV)

- fungování a vliv médií ve společnosti (6. ročník)
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (6. ročník)

Multikulturní výchova (MLK)

- lidské vztahy (6.ročník)
- etnický původ (6.,7.,9. ročník)
- multikulturalita (6. ročník)
- kulturní diference (6. ročník)
- princip sociálního smíru a solidarity (7.ročník)

Environmentální výchova (EVO)

- lidské aktivity a problémy životního prostředí (6.,7. ročník)
- vztah člověka k prostředí (6.,7. ročník)

Mezipředmětové vztahy

Zeměpis

- Evropská unie (7. ročník)

Anglický jazyk

- slavní lidé v mé zemi (8. ročník)

Přírodopis

- vznik, vývin člověka (8. ročník)

Dějepis

- EU, NATO (9. ročník)

Hudební výchova

- Hymna

Pracovní činnosti (Svět práce)

- povolání, zaměstnání (8.,9.ročník)

Základy ekonomiky a účetnictví

- podnikání (9. ročník)
- rodinný rozpočet (9. ročník)
- trh, práce, peníze (9. ročník)

5.5.3 Základy ekonomiky a účetnictví

Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět má žákům umožnit první seznámení se základními pojmy a problémy ekonomiky, se kterými se budou setkávat ve svém budoucím životě. Žáci by se měli naučit řešit různé ekonomické situace na příkladech hospodaření rodiny, drobných podniků apod., seznámit se se základy jednoduchého účetnictví a osvojit si práci s výpočetní technikou ke zjednodušení potřebné administrativy a potřebných výpočtů.

Předmět je vhodný pro všechny žáky vzhledem k jeho úzkému spojení s praktickým životem a aplikovatelnosti ve všech oborech lidské činnosti.

Vyučuje se jako předmět doplňující základní obor v devátém ročníku s časovou dotací jednu hodinu týdně.

Cílové zaměření předmětu

- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- Samostatné a sebevědomé vystupování, bezproblémová komunikace
- Orientace ve světě informací
- Utváření pracovních návyků v samostatné a týmové činnosti
- Diskuse a práce s materiály (tiskopisy, grafy, novinové články apod.)
- Vycházet z řešení praktických situací

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace
- uvádí věci do souvislostí a propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni
- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky
- naslouchá promluvám druhých lidí

Průřezová témata

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

Výchova k občanství

- trh, peníze, směna (9.ročník)
- podstata podnikání (8.ročník)
- rodinný rozpočet (6.ročník)

Zeměpis

- druhy podniků (9.ročník)

Předmět : **Dějepis**
 Ročník : šestý
 Časová dotace : 2 hodiny týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků.</p> <p>Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.</p> <p><i>Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.</i></p>	<p>Vysvětlí smysl historického zkoumání, orientuje se na časové ose, rozliší pojmy rok, století, tisíciletí, počítání před naším letopočtem a našeho letopočtu, doplní údaje do prázdné časové přímký, z vypracované přímký vyčte základní údaje.</p>	<p>Člověk v dějinách (paměť lidstva, letopočet, kalendář, zdroje informací minulosti)</p>	<p>MDV – průběžně - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. Objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost.</p> <p>Uvede příklady archeologických kultur na našem území.</p>	<p>Objasní dvě varianty vzniku člověka. Vyjmenuje vývojové stupně člověka, popíše život člověka v paleolitu, popíše pravěké zemědělství a způsoby zpracování a využití prvních kovů.</p>	<p>Pravěk (stvoření světa a člověka, vývoj člověka v pravěku, neolitická revoluce, doby kovů)</p>	<p>EVO – ekosystémy</p> <p>Přírodopis – vývoj člověka Český jazyk - Bible</p>
<p>Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.</p> <p>Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.</p>	<p>Ukáže oblasti prvních států na mapě a uvede základní zeměpisné údaje, tj. světadíl, názvy velkých řek, uvede některé příklady památek nebo objevů pocházejících z jednotlivých oblastí prvních států, ocení především vynález písma.</p>	<p>Starověký orient (Mezopotámie, Egypt, Chetitě, Čína, Indie, Palestina)</p>	<p>Zeměpis - Asie</p>
<p>Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky, důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost</p>	<p>Na mapě prokáže základní orientaci (Balkánský poloostrov – Řecko, Peloponés, Mykény, Atény, Kréta, Egejské moře apod.), vypráví o jednotlivých etapách řeckých dějin především o Trojské válce, životě v Aténách a ve Spartě, řecko</p>	<p>Starověké Řecko (Kréta, řečtí bohové, Sparta, Athény, řecko – perské války. Peloponéská válka, život a kultura starověkého Řecka, Alexandr</p>	<p>VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>EGS – Jsme Evropané</p> <p>EGS – Evropa a svět nás zajímá</p>

s judaismem. Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	– perských válkách, peloponéské válce, Alexandru Velikém, uveďte příklady, v čem byl v oblasti kultury přínos Řecka pro civilizaci	Veliký)	Tělesná výchova – olympijské hnutí Zeměpis - Evropa Český jazyk – Staré řecké báje a pověsti
	Na mapě prokáže základní orientaci (Apeninský poloostrov, Řím, Tiber, Pád, Sicílie apod.), charakterizuje dobu královskou, období republiky a císařství, vysvětlí vznik křesťanství, uveďte příklady přínosu římské kultury pro civilizaci	Starověký Řím (Apeninský poloostrov, Řím republikou, punské války, Spartakovo povstání, císařství, vznik křesťanství, Konstantin Veliký, život ve starověkém Římě, zánik říše římské)	

Předmět : **Dějepis**
Ročník : sedmý
Časová dotace : 2 hodiny týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti. Objasní situaci Velkomoravské říše. Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.	Uvede příklady byzantského uměleckého slohu, popíše život Slovanů v době jejich příchodu k nám, charakterizuje první státní útvary na našem území (Sámova říše, Velká Morava)	Raný středověk - 5. – 9. st. (Byzantská, Franská říše, Islám Sámova říše, Velká Morava)	EGS – Jsme Evropané EGS – Evropa a svět nás zajímá Český jazyk - Bible
Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy	Vyjmenuje hlavní osobnosti konce 9. a 10. století, uvede událost spojenou s jejím jménem, zná pojem románská kultura	Křesťanství a středověká Evropa - období raného feudalismu 9. – 12. st.	EGS – Jsme Evropané EGS – Evropa a svět nás zajímá MDV /průběžně/ - kritické čtení

<p>v chronologickém sledu. Objasní vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.</p>		<p>(počátky českého státu, státy záp. střed.a jižní Evropy, polský stát, Kyjevská Rus, Slovensko v uherském státě, křížové výpravy, románská kultura)</p>	<p>a vnímání mediálních sdělení Český jazyk - pověsti</p>
<p>Vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky. Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. <i>Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i></p>	<p>Objasní pokroky v zemědělství, vysvětlí pojmy kolonizace, lhůta, města královská, poddanská, věnná, horní, privilegia, cechy atd., vyzvedne osobnost Karla IV., uvede hlavní znaky gotiky, seznámí se s osobou Jany z Arku, stručně popíše průběh stoleté války.</p>	<p>Vrcholný a pozdní středověk - 13. – 16. st. (rozvoj zemědělství, vznik měst, rytířská kultura, poslední Přemyslovci, stoletá válka, vláda Lucemburků, gotická kultura)</p> <p>Husitské revoluční hnutí (doba předhusitská, Jan Hus, průběh, výsledky a význam HRH, husitství na Slovensku, Jiří z Poděbrad, útoky Turků, Jagellonci, humanismus a renesance)</p>	<p>Anglický jazyk - Praha, Karel IV. Český jazyk - Karel IV., starší česká literatura Český jazyk - renesance</p>
<p>Popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. <i>Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.</i> Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.</p>	<p>Popíše při práci s mapou objevné plavby těchto mořeplavců: Kolumbus, Vasco da Gama, Magalhaes a vysvětlí jejich význam, objasní příčiny, popíše průběh a posoudí důsledky třicetileté války, vysvětlí pojem stavovská monarchie a absolutismus a uvede příklady v Evropě,</p> <p>Umí srovnat osvěcenský a náboženský pohled na svět. Vysvětlí přínosy reform osvěcenských panovníků pro život poddaných.</p>	<p>Raný novověk - 16. – 17. st. (zámořské objevy, pokroky ve výrobě a obchodu, reformace, počátky absolutismu v Evropě, nástup Habsburků na český trůn, třicetiletá válka, občanská válka v Anglii, Francie za Ludvíka XIV.)</p> <p>Osvícenství - věk rozumu</p>	<p>Zeměpis - objevení Ameriky</p>

Předmět : **Dějepis**
 Ročník : osmý
 Časová dotace : 2 hodiny týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.	Vysvětlí problém nástupu Marie Terezie na trůn (pragmatická sankce). Uvádí příklady reforem M. Terezie a hodnotí jejich přínos. Uvede a vysvětlí dvě základní reformy Josefa II. – Toleranční patent a patent o zrušení nevolnictví.	Habsburská monarchie za Marie Terezie a Josefa II.	EGS - Objevujeme Evropu a svět
Objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé.	Popíše francouzskou společnost před revolucí, označí problémy tj. uvede příčiny nespokojenosti – revoluce. Sestaví základní osnovu průběhu revolučních událostí a podle ní vypráví. Zhodnotí myšlenky Deklarace lidských a občanských práv vzhledem k době vzniku porovná s dnešní dobou. Zhodnotí výsledek revoluce, mezinárodní ohlas. Vypráví o Napoleonovi a jeho taženích. Ukáže na mapě změny po Vídeňském kongresu. Umí objasnit historii britských kolonií na americkém kontinentě, vysvětlit sjednocovací proces až po vznik USA. Zná prvního prezidenta a na jakých zásadách byl stát založen.	Velká francouzská revoluce a napoleonské období , jejich vliv na Evropu a svět, vznik USA	EGS - Evropa a svět nás zajímá
Porovnává jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.	Vysvětlí proč vypukla ve Francii revoluce v roce 1830, umí objasnit vznik Belgie, boj Řeků proti Turkům, povstání děkabristů. Zjistí průmyslová centra v Čechách, uvede příklady hlavních osobností a jejich vynálezy. Vysvětlí pojem národní obrození, uvede souvislost s evropským vývojem. Uvádí jména národních buditelů a jejich konkrétní přínos.	Národní hnutí velkých a malých národů (revoluční rok 1830) Utváření novodobého českého národa (meternichovský absolutismus, probuzení národního vědomí)	
Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky	Na příkladu vybraných států popíše příčiny a výsledky revoluce 1848.	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních	EGS - Jsme Evropané

formulované ve vybraných evropských revolucích.		problémů Rok 1848 v Evropě. Rok 1848 v habsburské monarchii	
Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy.	Uvede hlavní znaky Bachova absolutismu a příčinu jeho pádu. Vysvětlí co se změnilo vznikem Rakousko – Uherska. Umí objasnit přínos zavedení všeobecného hlasovacího práva, vysvětlí pojem dualismus. Vyvodí obecný význam termínu konzervativní strana, liberálové, socialismus, marxismus. Zná rozdíly pojmů buržoazie, proletariát, umí objasnit postavení žen v 19. století.	Vznik Rakousko – Uherska , vznik hnutí, spolků a nových politických stran Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	Zná přední české umělce období romantismu, umí objasnit jak se lišil další umělecký směr realismus, pozná základní znaky secese.	Kulturní rozrůzněnost doby	
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií.	Vysvětlí pojem kolonie, britské impérium, popíše vzestup USA, Ruska a Japonska uvede hlavní znaky imperiální doby. Popíše pokrok který přinesla vědeckotechnická revoluce, zná přední světové vynálezce. Objasní monopolní období kapitalismu. Popíše neúspěšný průběh snah o česko – německé vyrovnání, podá důkaz o vyspělosti české společnosti v oblasti kulturní, technicko-průmyslové revoluce i politické.	Imperiální doba Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus Vědeckotechnická revoluce České země před první světovou válkou	
<i>Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i>	Podá základní charakteristiku nejvýznamnějších států a oblastí Balkánu. Rozliší skutečné příčiny války od záminky – sarajevský atentát. Na základě popisu vojenské taktiky a vyjmenování nových zbraní vysvětlí vojenský charakter války – vleklá, poziční. Umí zhodnotit důsledek vstupu USA do války. Zná důsledky první světové války.	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky Příčiny války Trojspolek, Dohody Vstup USA do války Důsledky války	MLK – princip sociálního smíru a solidarity

Předmět : **Dějepis**
 Ročník : devátý
 Časová dotace : 2 hodiny týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	Dokáže zdůvodnit , v čem spočívala zásluha TG Masaryka o vznik ČSR. Uvede další představitele odboje, zhodnotí jejich význam pro vznik státu. Zná jistě datum 28.10.1918. Objasní charakter versailleského systému a problémy jeho fungování.	Moderní doba Vznik ČSR, její hospodářský a politický vývoj, sociální problémy Nové politické uspořádání Evropy	EGS – Jsme Evropané
	Vyjmenuje a popíše symboly státu. Na příkladu politického systému první republiky dokáže popsat a vysvětlit fungování pluralitní demokracie. Vysvětlí, které problémy musel nový stát řešit a jak se podařilo: vytváření hranic, řešení národnostní otázky, hospodářství.	ČSR – nový stát v Evropě	EGS - Objevujeme Evropu a svět MLK - Kulturní diference
Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	Vyvodí odlišnost demokracie a totality, uvede rozdíly a shody dvou podob totality – komunismu a fašismu. Uvede příčiny a důsledky hospodářské krize. Najde souvislosti mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních politických sil. Vysvětlí pojem nacismus a uvede jeho znaky. Popíše politiku usmiřování, uvede konkrétní příklady a zhodnotí výsledek appeasementu.	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech , totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět	MLK - Etnický původ MDV – fungování a vliv médií ve společnosti
Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich	Z popisu 30. let vyvodí zásadní závěry: a) krize a vývoj v Německu vedou k nárůstu extrémních sil b) demokracie a samostatnost se hrouť, až když se ČSR stává předmětem mezinárodních zájmů – Mnichov 1938 Vysvětlí pojem antisemitismus, zná podstatu	ČSR – 20.a30.léta Boj o demokracii a samostatnost státu Období druhé republiky Adolf Hitler a jeho program	MLK - Princip sociálního smíru

nepřijatelnost z hlediska lidských práv	rasismu, umí vyprávět o osudu Židů, Romů a dalších národů, jež nacisté označovali za méněcenné.	Norimberské zákony Holokaust	a solidarity Český jazyk – odraz války v literatuře
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Přehledně popíše vývoj válečných operací, uvede základní časové mezníky a místa nejvýznamnějších válečných operací. Vyjmenuje představitele tzv. fašistické osy, vysvětlí pojem protihitlerovská koalice, její hlavní zásady a cíle. Uvede hlavní body jednání na konferencích – Teherán, Jalta, Postupim. Umí se orientovat na mapě. Vysvětlí pojem Protektorát Čechy a Morava a vztah Čechů k novému útvaru. Orientuje se v domácím a zahraničním odboji, popíše jeho činnost. Objasní postavení Slovenského státu během druhé světové války. Umí objasnit postup Rudé armády a americké armády při osvobození našeho území.	Druhá světová válka Protektorát Čechy a Morava Ztráta samostatnosti Domácí a zahraniční odboj Slovenský stát	EGS - Jsme Evropané
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu Posoudí postavení rozvojových zemí	Umí vyprávět o lidských a hmotných ztrátách, které přinesla válka. Uvede příklad velmocí, které ovlivnily svět po válce. Objasní pojem kolektivní vina. Zná hlavní myšlenku OSN. Umí vysvětlit rozdíly v uspořádání USA a SSSR po válce. Vyjmenuje změny, které nastaly v obnovené republice v důsledku války i světového vývoje. Popisuje průběh vnitropolitického zápasu, který končí únorovými událostmi v roce 1948. Umí vysvětlit pojem dekolonizace, zná vliv USA a SSSR na dekolonizované národy. S pomocí mapy umí objasnit změny v uspořádání světa.	Politické, mocenské a ekonomické důsledky války První rozpory mocností Rozdělený a integrující se svět ČSR po osvobození – omezená demokracie Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	EGS -Jsme Evropané VDO -Formy participace občanů v politickém životě

<p>Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</p>	<p>Shromáždí znaky charakterizující pojem studená válka. Zná význam organizace NATO. Vysvětlí s jakým cílem vznikla RVHP a Varšavská smlouva Umí popsat vývoj USA, vysvětlí co byla kampaň za občanská práva, zná důvody účasti USA ve válce ve Vietnamu. Umí objasnit souvislosti mezi nástupem Chruščova v SSSR a uvolněním v mezinárodních vztazích. Vysvětlí postupné sjednocování Západní Evropy.</p>	<p>Studená válka Rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi Politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření USA 50. a 60. léta SSSR 50. a 60. léta Evropská demokracie</p>	<p>EGS - Jsme Evropané Výchova k občanství – EU, NATO EGS - Jsme Evropané EGS - Evropa a svět nás zajímá Zeměpis - EU</p>
<p>Zhodnotí postavení ČR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<p>Shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní – především události v 50. letech. Srovná komunistický totalitní model s modelem demokracie v západních zemích, zformuluje rozdíly. Zhodnotí význam roku 1968 jako pokus o reformu. Na základě popisu období normalizace ocení význam disidentského hnutí. Objasní poslání studentů v Sametové revoluci. Zhodnotí význam 17. listopadu 1989. Popíše významné události 90.let, zná bezpečně data : 1.1.1993, 12.3.1999, 1.5.2004,</p>	<p>Československo - 50.až 90.léta ČSR pod vládou KSČ Československo v 70. a 80. letech Kultura 70. a 80.léta Vznik České republiky Významné mezníky vývoje ČR</p>	<p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Český jazyk – kultura v ČSSR: 70.-80.léta</p>
<p>Prokáže základní orientaci v problémech současného světa</p>	<p>Vysvětlí zánik SSSR, rozpad Jugoslávie. Zná základní kroky rozšiřování Evropské unie. Vyhledá a prezentuje některé nové problémy současného světa. Podá důkazy kladného i záporného vlivu rozvoje vědy a techniky v době po druhé světové válce do současnosti</p>	<p>Svět po studené válce Rozšiřování EU Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava</p>	<p>EGS - Jsme Evropané</p>

Předmět : **Výchova k občanství**
 Ročník : šestý
 Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p><i>Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.</i></p> <p><i>Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.</i></p>	<p>Vysvětlí význam školního řádu, upevní si společná pravidla. Objasní důležitost základního vzdělání pro život. Na příkladech popíše zásady racionální přípravy na vyučování.</p> <p>Popíše vývoj obce od jejího vzniku až po současnost, zaměří se na kulturní památky, památná místa, významné rodáky. Uvede příklady místních tradic a zdůvodní jejich dodržování. Na příkladech uvede možnosti obce k realizaci svých zájmů. Popíše úlohu obecního úřadu, na příkladech objasní pomoc obecního úřadu občanům. Vysvětlí složení obecního zřízení.</p>	<p>Naše škola, naše obec Školní řád</p> <p>Školní vzdělávání Příprava na vyučování</p> <p>Historie naší obce</p> <p>Kultura a život naší obce</p> <p>Obecní zřízení</p>	<p>VDO – Občanská společnost a škola MLK – Lidské vztahy OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>EVO- Vztah člověka k prostředí</p> <p>VDO- Formy participace občanů v politickém životě</p>
<p>Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.</p> <p>Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.</p>	<p>Objasní pojmy vlast, vlastenectví. Vyjmenuje příklady známých osobností, které proslavily naši vlast. Na příkladech uvede, jak se mohou odlišovat jednotlivé regiony. Vysvětlí, proč je znalost mateřského jazyka tak důležitá a proč je potřebné znát dobře i cizí řeči. Uvede příklady národnostních menšin a zdůvodní nutný vzájemný respekt. Dokáže vyjmenovat a popsat státní symboly.</p>	<p>Náš region, naše vlast Vlast, vlastenectví Proslavení naší vlasti</p> <p>Regionální zvláštnosti</p> <p>Mateřština</p> <p>Národnostní menšiny</p> <p>Státní symboly</p>	<p>MLK- Etnický původ. MLK - Kulturní diference MLK - Multikulturalita Anglický jazyk- Slavní lidé v mé zemi</p> <p>Hudební výchova- hymna</p>
		Kulturní dědictví	

<p>Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje. Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.</p> <p>Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.</p>	<p>Vysvětlí pojem kultura. Uvede základní součásti kultury, vyjádří jejich význam pro člověka. Rozlišuje společensky vhodné a nevhodné chování. Na příkladech popíše kulturní život svého bydliště. Zhodnotí význam udržování tradic pro člověka i společnost. Objasní možná nebezpečí masmédií, uvede příklady jak může chránit kulturní hodnoty.</p>	<p>Projevy kultury Význam kultury</p> <p>Kulturní chování</p> <p>Kulturní instituce Ochrana kulturních památek Kulturní tradice</p> <p>Masová kultura, masmédiá</p>	<p>MLK- Kulturní diference</p> <p>MLK – Lidské vztahy MLK – Kulturní diference</p> <p>EVO- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MDV- Fungování a vliv médií ve společnosti MDV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady. <i>Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým a svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům hospodaření s penězi.</i> Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí. Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání.</p>	<p>Objasní význam majetku v životě člověka. Rozliší pojmy majetek a vlastnictví. Uvede, co všechno může tvořit majetek jednotlivce, rodiny, obce, státu. Vyjmenuje hlavní způsoby a zdroje získávání majetku, vysvětlí příčiny majetkové nerovnosti. Dokáže sestavit jednoduchý rodinný rozpočet. Rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního rozpočtu.</p>	<p>Majetek, vlastnictví a hospodaření Majetek v životě člověka Vlastnictví Peníze, jejich zdroj a zisk</p> <p>Hospodaření, rozpočet</p>	<p>Účetnictví - Rodinné rozpočet</p>
<p>Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně</p>	<p>Na příkladech uvede důležitost začlenění člověka do společnosti. Objasní příklady mezilidských vztahů, rozlišuje různé typy mezilidských vztahů. Správně rozlišuje agresivní, asertivní, pasivní mezilidskou komunikaci. Vysvětlí význam dodržování společenských norem.</p>	<p>Život ve společnosti Začleňování člověka do společnosti Mezilidské vztahy</p> <p>Dorozumívání, porozumění</p> <p>Společenské hodnoty a normy</p>	<p>OSV – Mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Komunikace</p> <p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	Uplatňuje vhodné způsoby chování zdůvodní potřebu lidské spolupráce.	Lidská spolupráce	OSV – Mezilidské vztahy
--	--	-------------------	-------------------------

Předmět : **Výchova k občanství**
 Ročník : sedmý
 Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu člověka.</p> <p><i>Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.</i></p> <p><i>Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</i></p>	<p>Stručně charakterizuje životní vývoj člověka, popíše změny v osobnosti během vývoje. Vysvětlí, co patří mezi osobní vlastnosti člověka. Objasní svými vlastními slovy pojmy vloh a schopnosti.</p> <p>Rozliší pojmy temperament a charakter, vyjmenuje kladné a záporné charakterové vlastnosti, uvede příklady charakterního chování. Objasní pojmy sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, uvědomí si své přednosti a své nedostatky.</p> <p>Vyjmenuje druhy společenských skupin a popíše proces začleňování do společnosti. Uvědomí si, jakým způsobem tráví svůj volný čas, zamyslí se nad tím, jak může nápomoci svému zdravému duševnímu a tělesnému vývoji.</p>	<p>Člověk a osobnost Životní cykly Osobnost člověka Dovednosti a schopnosti Charakter člověka Sebepoznání Společenské skupiny Volný čas a životní styl</p>	<p>Přírodopis - Vznik, vývin člověka OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Psychohygiena OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV- Seberegulace, sebeorganizace</p>
<p><i>Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.</i></p> <p>Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí</p>	<p>Vysvětlí pojmy morální jednání, morálka, etika. Uvede příklady mravného jednání ze života, z četby, z filmů, pokusí se vyjádřit svými vlastními slovy vysvětlit pojem dobro. Zdůvodní, proč je důležité, aby se člověk řídil podle mravních zásad. Na příkladu objasní úlohu svědomí. Objasní důležitost osobní kázně v životě.</p>	<p>Člověk a morálka Morální hodnoty Morálka v dějinách a náboženstvích Svědomí a mravní rozhodování Osobní kázeň</p>	<p>OSV- Hodnoty, postoje, praktická etika OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednost</p>
	Dokáže vysvětlit svými slovy pojmy svoboda,	Člověk a lidská práva Svoboda a odpovědnost	VDO - Principy demokracie

<p>význam ochrany lidských práv a svobod.</p>	<p>zodpovědnost, uveďte příklady zodpovědného jednání. Rozlišuje rozdíly mezi morálkou a právem. Vyjmenuje příklady lidských práv, vysvětlí význam dodržování lidských práv. Uvede nejdůležitější dokumenty upravující lidská práva, vymezí práva Všeobecné deklarace lidských práv, Ústavní listiny práv a svobod, Úmluvy o právech dítěte, zdůvodní význam těchto práv. Jmenuje příklady porušování práv dětí. Uvede možné způsoby, jak se domáhat lidských práv při jejich rozhodování.</p>	<p>Morálka a právo Lidská práva</p> <p>Dokumenty upravující lidská a občanská práva</p> <p>Ochrana lidských práv</p>	<p>jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>VDO- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
<p><i>Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.</i> Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni. Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti. Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání.</p>	<p>Vysvětlí, jakými způsoby člověk působí na životní podmínky. Objasní, proč se kultura stala vůči přírodě nepřátelskou. Uvede příklady kladného a záporného vztahu člověka k přírodě. Zamyslí se nad dalšími možnostmi, jak ulehčit přírodě. Jmenuje na základě zkušeností, z čtení příklady tolerantního chování. Rozezná projevy rasové, náboženské aj. nesnášlivosti.</p>	<p>Globální problémy lidstva Významné planetární problémy Vztah člověka a přírody</p> <p>Problémy rasové, náboženské a jiné nesnášlivosti</p>	<p>EVO- Lidské aktivity a problémy životního prostředí EVO- Vztah člověka k prostředí</p> <p>MLK- Etnický původ MLK – Princip sociálního smíru a solidarity</p>

Předmět : **Výchova k občanství**
 Ročník : osmý
 Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.</p>	<p>Pochopí, že každý člověk má kladné a záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné. Seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egocentrismus, altruismus, egoismus. Je schopen sebepoznání, poznání jiných lidí. Uvědomí si význam vůle. Dokáže posilovat své volní jednání.</p>	<p>Člověk a citový život Chování a prožívání City a jejich tělesné projevy Vlastnosti citů Agrese Hněv</p>	<p>OSV – Rozvoj schopnosti poznávání OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Seberegulace a sebeorganizace OSV – Psychohygiena OSV – Poznávání lidí.</p>
<p>Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.</p>	<p>Stanoví pozitivní hodnoty člověka při výběru partnera, nachází vhodné prostředky komunikace při řešení konfliktů partnerů, dětí a rodičů, popíše způsoby náhradní rodinné péče, dospěje k poznání, že citová stálost a stabilní rodinné zázemí patří k nenahraditelným hodnotám i v současnosti.</p>	<p>Člověk a rodinný život Manželství Rodiče Děti Rodina</p>	<p>OSV – Mezilidské vztahy OSV – Poznávání lidí</p>
<p>Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.</p>	<p>Popíše své představy „o cestě“ k povolání, objasní vztahy mezi vzděláním, povoláním, zaměstnáním, vyhledá možnosti, kde lze získat informace o vzdělání a povolání, uvědomí si nezbytnost určitých vlastností pro určitý typ povolání.</p>	<p>Člověk a pracovní život (povolání, zaměstnání, vzdělání, schopnosti, podnikatelé, zaměstnanci)</p>	<p>Pracovní činnosti (Svět práce – 8.,9.ročník) Účetnictví – podstata podnikání</p>

<i>Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.</i>	Uvede příklady dávek a příspěvků, které získávají občané, pochopí, co pozitivního občanství přináší a jaké ukládá povinnosti, zdůvodní systém sociálního zabezpečení v ČR.	Člověk a občanský život (o lidech a občanech, výhody a závazky občanů, občan a stát)	VDO – Občan, občanská společnost a stát VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
--	--	---	---

Předmět : **Výchova k občanství**
Ročník : devátý
Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.</p> <p>Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.</p> <p>Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.</p> <p>Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.</p> <p>Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě,</p>	<p>Chápe pojem demokracie</p> <p>Uvědomí si význam voleb a význam účasti na nich.</p> <p>Uvede příklady důležitých politických stran v ČR.</p> <p>Vysvětlí podstatu ústavy ČR jako základu demokracie.</p> <p>Rozpozná netolerantní projevy v chování lidí.</p> <p>Konkretizuje možnosti právní ochrany občanů.</p> <p>Rozpozná protiprávní jednání.</p> <p>Uvede příklady trestní postizitelnosti, přiměřeně uplatňuje svá práva a oprávněné zájmy druhých lidí.</p>	<p>Právo, společnost a my</p> <p>Dobro, svoboda, pravda, spravedlnost</p> <p>Práva a povinnosti</p> <p>Právní řád</p> <p>Právní důsledky našeho jednání</p> <p>Stát a právo</p> <p>O potřebnosti státu</p> <p>Demokratický právní stát, o zásadách demokracie</p> <p>Česká republika, ústavní zřízení, moc zákonodárná, výkonná, soudní</p>	<p>VDO – občan, občanská společnost a stát</p> <p>VDO – formy participace občanů v politickém životě</p> <p>VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>

<p>oprava či pronájem věci. Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů. Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.</p>			
<p>Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi. Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané. Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti. Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu.</p>	<p>Objasní princip tržního hospodářství a podstatu fungování trhu . Nabídka, poptávka, zisk, cenová politika. Vysvětlí funkci peněz a uvede příklady různých forem placení. Vysvětlí jednotlivé druhy daní, pochopí, proč musí občané platit daně.</p>	<p>Stát a hospodářství Chování lidí v tržním hospodářství, trh, cena Tržní ekonomika, konkurence, obchod, peníze, zisk Hospodářská úloha státu, nástroje hospodářské politiky</p>	<p>Účetnictví – trh, práce, peníze</p>
<p>Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování. Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah</p>	<p>Vysvětlí význam mezinárodní spolupráce. Seznámí se s historií vzniku OSN, nejdůležitějšími orgány EU. Uvědomí si na základě znalostí z historie potřebu členství našeho státu v NATO. Průběžně sleduje informace o změnách vyplývajících pro ČR ze vstupu do EU.</p>	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět Spolupráce ve společnosti a spolupráce mezi společnostmi, mezinárodní vztahy OSN EU NATO</p>	<p>EGS – Jsme Evropané MLK – Etnický původ Dějepis – EU, NATO Zeměpis - EU</p>

<p>ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy. Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory. Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.</p>			<p>EGS – Jsme Evropané</p> <p>EGS – Jsme Evropané</p>
<p>Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru. Vhodně koriguje své chování a jednání.</p>	<p>Dovede reálně zhodnotit své schopnosti, dovednosti při výběru povolání a částečně vytýčit svůj životní cíl. Zvládá korigovat své jednání a chování,</p>	<p>Osobní rozvoj Životní cíle a plány Životní perspektiva Adaptace na životní změny Vůle a osobní kázeň při seberozvoji</p>	<p>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Předmět : **Základy ekonomiky a účetnictví**
Ročník : devátý
Časová dotace : 1 hodina týdně

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
<p>Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi.</p>	<p>Objasní pojem potřeba, uvádí příklady z praxe, sestaví pyramidu potřeb. Rozlišuje volné a ekonomické statky, uvádí příklady hmotných a nehmotných statků. Zná základní schéma výroby. Definuje trh, uvede příklady druhů trhů. Zná historii vzniku peněz, objasní tři funkce peněz, z praxe uvádí příklady cenových kategorií. Vysvětlí pojem lidská práce, dělba práce. V tisku najde příklady kooperace, objasní výhody specializace.</p>	<p>Základní ekonomické pojmy Potřeba Zboží a výrobek Činitelé výroby Trh Peníze, cena směna Práce Kooperace, specializace</p>	<p>MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Výchova k občanství – trh, peníze, měna</p>

	<p>Objasní pojem efektivnost výroby, zdůvodní činitele hospodářského růstu podniku.</p> <p>Zná základní znaky podniku, uvede příklady obchodního jména podniku a zneužití tohoto jména.</p> <p>Rozdělí podniky podle výkonů, velikosti, formy podnikání, vyhledá příklady nadací.</p> <p>Definuje podnikatele a podnikání, uvádí příklady z místa bydliště</p> <p>Popíše a uspořádá jednotlivé činnosti podniku.</p> <p>Uvede příklady hmotného majetku, vysvětlí odpis majetku, odpis daní při pořízení majetku.</p> <p>Vyhledává příklady šetření a ničení životního prostředí podniky.</p> <p>Vysvětlí jak domácnosti mohou šetřit životní prostředí.</p>	<p>Hospodaření, zásady hospodárnosti</p> <p>Podnikání Podnik, obchodní jméno</p> <p>Druhy podniků</p> <p>Podstata podnikání</p> <p>Podnikové činnosti Majetek podniku</p> <p>Vztah podniku k životnímu prostředí</p>	<p>Zeměpis – druhy podniků</p> <p>Výchova k občanství – podstata podnikání</p> <p>EVO -Lidské aktivity a problémy životního prostředí EVO -Vztah člověka k prostředí</p>
Uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	<p>Sestaví rozpočet , zapíše základní příjmy a výdaje rodiny.</p> <p>Orientuje se v dávkách státní podpory.</p>	<p>Ekonomika a vedení domácnosti Rodinný rozpočet</p>	<p>Výchova k občanství – rodinný rozpočet</p>
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu.	<p>Objasní vztah dělby práce a vzniku obchodu.</p> <p>Uvede příklady obchodu v dnešním světě.</p> <p>Popíše cestu zboží od výrobce ke spotřebiteli.</p> <p>Z praxe uvede druhy prodejen v dnešním světě.</p> <p>Uvede příklady kupních smluv,zná podmínky reklamace.</p> <p>Objasní vznik zahraničního obchodu, vyhledá v tisku konkrétní příklady, uvádí rizika tohoto obchodu.</p>	<p>Úloha obchodu ve společnosti Historie vzniku obchodu Velkoobchod, maloobchod Prodejna, kupující, prodávající Kupní smlouva</p> <p>Zahraníční obchod</p>	
<i>Objasní potřebu ochrany podniku</i>	<p>Vysvětlí význam účetnictví pro podnikání, zná co účetnictví zachycuje.</p> <p>Uvede příklady účetní dokumentace.</p> <p>Definuje jednoduché účetnictví.</p> <p>Umí vyplnit účetní doklad</p> <p>Vysvětlí nutnost inventarizace ve výrobních jednotkách.</p>	<p>Účetnictví Charakteristika účetnictví Účetní dokumentace Jednoduché účetnictví Účetní doklady Inventarizace</p>	
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí	<p>Zná bankovní soustavu České republiky, uvádí příklady.</p>	<p>Banky a pojišťovny Bankovní soustava</p>	

	Objasní bankovní operace, uveďte klady a zápory. Zdůvodní důsledky inflace a devalvace pro hospodářství. Uveďte z praxe konkrétní příklady pojištění.	Inflace, devalvace Pojišťovny	
	Vyjádří vlastními slovy základní ekonomické pojmy z běžného života.	Ekonomický slovníček	